

6.6.2024

Ympäristöministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ympäristönsuojelulain ja jätelain 118 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jolla muutettaisiin ympäristönsuojelulakia ja jätelain 118 §:ää sekä eräitä siihen liittyviä asetuksia.

Hallituksen esityksellä kiellettäisiin lumen kaataminen mereen hallitusohjelman kirjauksen mukaan, selvennettäisiin upottamis- ja hylkäämiskieltoa, pantaisiin täytäntöön teollisuuspäästödirektiivin muutokset koskien vedyn tuotantoa sekä jätteen kaasutusta ja pyrolyysiä sekä muutettaisiin eläinsuojien biokaasulaitosten menettelyitä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan lumen kaataminen vesistöihin lopetetaan. Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelman kirjaus lumen vesistöihin kaatamisen lopettamisesta roskaantumisen vähentämiseksi sekä selkeyttää ympäristönsuojelulain 18 §:n 2 momentin upottamis- ja hylkäämiskieltoa. Lumen kaatamisen kieltoa perustelee hallitusohjelman lisäksi erityisesti ympäristösytyt ja myös pääosin kiellon kohteena olevan kunnan (Helsingin kaupunki) omat päätökset ja valmistautuminen lumenkaadosta mereen luopumiseksi.

Esityksessä säädettäisiin ilmoitusvelvollisen eläinsuojan tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettavan biokaasulaitoksen hyväksymisestä ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusmenettelyyn soveltuisivat biokaasulaitokset, jotka käsittelevät syötteitä omalta tilalta. Ympäristöluvanvaraisten eläinsuojien yhteyteen perustettavat sekä eläinsuojista erilliset biokaasulaitokset säilyisivät luvanvaraisina.

Ympäristönsuojelulaissa kielletään aineen kaataminen rannalta mereen upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa. Voimassa olevan lain mukaan kiello ei kuitenkaan koske lumen kaatamista mereen. Esityksessä ehdotetaan kyseisen poikkeuksen poistamista niin, että kiello koskisi myös lumen kaatamista mereen. Nykyisin lumenvastaanottoaikaan perustaminen maalle tai merelle ei siis ole suoraan ympäristönsuojelulain nojalla ympäristöluvanvaraista toimintaa, mutta siihen voivat soveltua eräät ympäristönsuojelulain säännökset, joiden perusteella toiminta voi olla luvanvaraista. Jos lumenkaato mereen kiellettäisiin, luvitustarve poistuisi.

Muutos pykälätekstiin (YSL 18 §) toteutettaisiin käyttämällä sanamuotoa -- *ei saa upottamis tai hylkäämistarkoituksessa laskea jätettä tai muuta ainetta – Sama koskee aineen kaatamista rannalta mereen upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa*. Lumenkaadosta olisi maininta perustelutekstissä. Epäselväksi jää, miten kielto suhtautuu sulatettuun ja roskasta puhdistettuun lumeen. Lumen sulatus tulee olemaan keskeinen tapa käsittelyyn läjittämisen lisäksi. Ehdotusta tulisi tältä osin täsmentää.

Lumenkaatoa koskevaa voimaantulosäännöstä olisi perusteltua selventää. Ehdotetun mukainen kielto tulisi voimaan kahden vuoden kuluttua, jonka lisäksi lumen kaataminen mereen olisi sallittua viiden vuoden ajan lain voimaantulosta tietyin raja-arvoihin runsaslumisena ajanjaksona. Säännöksen soveltamisen ja valvonnan kannalta olisi selkeämpää, jos olisi yksi, riittävän pitkä määräaika muutoksen toteuttamiseen.

Esityksessä on kuvattu Helsingin kaupungin tilannetta lumen hallintaan liittyen kattavasti. Mainittuina ovat myös muut mahdolliset kunnat ja satamat, joita asia pienemmässä määrin koskisi, mutta näiden osalta vaikutuksia ei ole arvioitu. Oletettavasti myös muita kuntia ja satamayhtiöitä palvelisi yksiselitteinen ja pitkä siirtymäaika.

Aluehallintovirasto toimii ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna valtion ympäristölupaviranomaisena. HE-luonnoksessa ei ole arvioitu esityksen vaikutuksia aluehallintovirastoihin lumen mereen kaatamista ja biokaasulaitoksia koskevien muutosehdotusten osalta. Vaikutukset saattavat olla vähäisiä, mutta asia olisi kuitenkin aiheellista mainita hallituksen esityksessä.

Juha Majanen

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Mika Niemelä

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Jakelu

Ympäristöministeriö
VM/VKO
VM/KAO

VN/23928/2023-VM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: